

Chronologia wydarzeń w Bośni i Hercegowinie (1983-2016)

1983

- 1983 r. – do nowego składu Prezydium Jugosławii z Bosni i Hercegowiny wszedł Chorwat Branko Mikulić;
- 23 marca 1983 r. – Alija Izetbegović został aresztowany;
- 10 maja 1983 r. – na posiedzeniu Prezydium KC SKJ i Prezydium Jugosławii, odrzucono ideę legalizacji działalności opozycyjnej;
- 18 lipca – 19 sierpnia 1983 r. – w Sarajewie ma miejsce proces 12 działaczy ruchu bośniacko-muzułmańskiego oskarżonych o planowanie zamachu stanu, o próbę utworzenia islamskiej państwowości i upowszechnianie „islamskiej propagandy” (Alija Izetbegović otrzymuje 14 lat więzienia, Omer Bechem – 15, inni działacze – mniejsze wyroki);
- 31 października 1983 r. – sąd zmienił oskarżenie na „wrogą propagandę” i skazał Izetbegovicia na 9 lat;
- koniec 1983 r. – zadłużenie zewnętrzne Jugosławii przekroczyło 20,5 mld dolarów. Złożył się na to światowy kryzys energetyczny, ale też udzielenie republikom przez Związkową Radę Wykonawczą w 1979 r. pełnomocnictw do wzięcia pożyczek zagranicznych o łącznej wysokości 8,5 mld dolarów;

1984

- 1984 r. – na Zachodzie ukazała się książka Aliji Izetbegovicia „Islam između Istoka i Zapada”. Autor postawił w niej tezę, iż islam stanowi trzecią drogę między „Civitas solis” i „Civitas Dei”, między „Ziemią obiecaną” czyli misją na ziemi, a „Królestwem niebieskim”;

1986

- 1986 r. – Branko Mikulicia w związku z objęciem teki federalnego premiera zastąpił Muzułmanin Raif Dizdarević;
- 1986 r. – bezrobocie w sektorze uspołecznionym w Bośni i Hercegowinie sięgnęło 15,8%;

1987

- styczeń 1987 r. – Nikola Stojanović, przewodniczący Prezydium SK BiH (1978-1982) i członek Prezydium SKJ (1982-1986), zaproponował Izetbegovićowi ułaskawienie pod warunkiem pokajania się, ale spotkał się z odmową skazanego;

- 12 września 1987 r. – dymisja Hamdiji Pozderaca ze stanowiska wiceprzewodniczącego Prezydium BiH (stał na czele SK BiH w latach 1982-1984);

1988

- 25 listopada 1988 r. – przedterminowo zwolniono Aliję Izetbegovicia;

1989

- 1 stycznia 1989 r. – zlikwidowano okręg armijny z siedzibą w Sarajewie;
- 28 czerwca 1989 r. – S. Milošević podczas mitingu na Gazimestanie przy aprobacie 300 tys. Serbów obiecuje dać odpór nastrojom odśrodkowym, nie wykluczając użycia siły;
- 1989 r. – grupa Izetbegovicia przyjmując kontrolę nad organem Wspólnoty Muzułmańskiej „Preporod”;
- grudzień 1989 r. – zjazd ZK BiH, na którym w walce między narodowymi frakcjami, zwyciężyła frakcja konserwatystów Djurakovicia. Zjazd wystąpił przeciwko wielopartyjności i konstytucyjnym zmianom;

1990

- styczeń 1990 r. – kierownictwo SK BiH opowiedziało się za rynkiem i pluralizmem politycznym, ale pod warunkiem, iż nowe partie nie będą tworzone na bazie narodowej;
- styczeń 1990 r. – Muhamad Filipović powołał Komitet Obrony Praw Narodowych i religijnych Muzułmanów Bośniackich;
- 27 marca 1990 r. – grupa Izetbegovicia razem z przewodniczącymi muzułmanów z Zagrzebia tworząc SDA (Stranka Demokratski Akcije);
- 30 marca 1990 – na ponownie zwołanym posiedzeniu Komitetu Centralnego Związku Komunistów Jugosławii w Belgradzie z Chorwacji odezwał się tylko Serb B. Mikelić, z Macedonii 3 członków, a z Bośni i Hercegowiny 12 członków, którzy po przerwie opuścili posiedzenie. De facto to oznaczało początek końca ZKJ;
- kwiecień 1990 r. – zakaz partii etnicznych;
- kwiecień 1990 r. – zaangażowanie ZK BiH w próbę kontynuacji XIV Kongresu ZKJ;
- 26 maja 1990 r. – na zjeździe w Sarajewie założono SDA (Stranka Demokratske Akcije) – Partia Akcji Demokratycznej. Przewodniczącym partii został Alija Izetbegović;
- 12 lipca 1990 r. – powstała Serbska Partia Demokratyczna (Srpska Demokratska Stranka - SDS);
- 18 sierpnia 1990 r. – powstała HDZ (Hrvatska Demokratska Zajednica);
- 6 września 1990 r. – została założona HDZ BiH;

- wrzesień 1990 r. – rozłam w SDA, tworzenie przez Adila Zulfikarpasicia MBO (Muzułmańskiej Bośniackiej Organizacji);
- wrzesień 1990 r. – wraz ze swym klanem z Cazinskiej Krajiny do SDA przyłączył się Fikret Abdić;
- wrzesień 1990 r. – zmiana nazwy ZK BiH na Partię Demokratycznej Przemiany;
- 18 listopada i 2 grudnia 1990 r. – wybory do parlamentu Bośni i Hercegowiny;

1991

Tabela 1: Struktura narodowościowa BiH w 1991 roku. Źródło: Eberhardt, Piotr: Przemiany demograficzno-etniczne na obszarze Jugosławii w XX wieku. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2005. s. 79

Narodowość	Liczba ludności	
	W tys.	W %
Muzułmanie	1 905,8	43,7
Serbowie	1 369,3	31,4
Chorwaci	755,9	17,3
Jugosłowianie	239,8	5,5
Pozostali	93,8	2,1
Ogółem	4 364,6	100,0

Opštiny	Liczba ludności	Muzułmanie		Serbowie		Chorwaci		Pozostali	
		Ogółem	W %	Ogółem	W %	Ogółem	W %	Ogółem	W %
Cazin	63435	61884	97,6	-	-	-	-	1552	2,4
Velika Kladuša	52921	48581	91,8	2276	4,3	-	-	2064	3,9
Živinice	54653	44050	80,6	3498	6,4	3990	7,3	3115	5,7
Kalesija	41794	33227	79,5	7648	18,3	-	-	919	2,2
Breza	17266	13053	75,6	2124	12,3	863	5,0	1226	7,1
Olovo	16901	12676	75,0	3042	18,0	659	3,9	524	3,1
Srebrenik	40769	30577	75,0	5341	13,1	2772	6,8	2079	5,1
Srebrenica	37211	27834	74,8	9377	25,2	-	-	-	-
Bosanska Krupa	58212	43368	74,5	13738	23,6	-	-	1106	1,9
Visko	46131	34367	74,5	7381	16,0	1984	4,3	2399	5,2
Kladanj	16029	11749	73,3	3831	23,9	-	-	449	2,8
Banovići	26507	19191	72,4	4453	16,8	-	-	2863	10,8
Gračanica	59050	42634	72,2	13582	23,0	-	-	2834	4,8
Tešanj	48390	34938	72,2	3097	6,4	8952	18,5	1403	2,9
Jablanica	12665	9131	72,1	507	4,0	2254	17,8	773	6,1
Goražde	37505	26329	70,2	9826	26,2	-	-	1350	3,6
Lukavac	56831	37906	66,7	12275	21,6	2160	3,8	4490	7,9
Bihać	70896	42217	66,6	12619	17,8	5459	7,7	5601	7,9

Tabela 2: Opštiny o zdecydowanym charakterze muzułmańskim w 1991 roku. Źródło: Eberhardt, Piotr: Przemiany demograficzno-etniczne na obszarze Jugosławii w XX wieku. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2005. s. 82

Opštiny	Liczba ludności	Muzułmanie		Serbowie		Chorwaci		Pozostali	
		ogółem	W %	ogółem	W %	ogółem	W %	ogółem	W %
Titov Drvar	17079	-	-	16618	97,3	-	-	461	2,7
Bosansko Grahovo	8303	-	-	7929	95,5	216	2,6	158	1,9
Šekovići	9639	549	5,7	9090	94,3	-	-	-	-
Ljubinja	4163	329	7,9	3742	89,9	-	-	92	2,2
Srbac	21660	931	4,3	19299	89,1	-	-	1430	6,6
Čelinac	18666	1437	7,7	16594	88,9	-	-	635	3,4
Laktaši	29090	-	-	24436	81,7	2602	8,7	2871	9,6
Bileća	13269	1951	14,7	10655	80,3	-	-	663	5,0
Glamoč	12421	2248	18,1	9850	79,3	-	-	323	2,6
Šipovo	15553	3235	20,8	12318	79,2	-	-	-	-
Mrkonjić Grad	27379	3285	12,0	21164	77,3	2136	7,8	794	2,9
Bosanski Petrovac	15551	3281	21,1	11695	75,2	-	-	575	3,7
Nvesinje	14422	3317	23,0	10744	74,5	-	-	361	2,5
Prnjavor	46894	7175	15,3	33576	71,6	1735	3,7	4408	9,4
Rudo	11572	3148	27,2	8193	70,8	-	-	231	2,0
Skender Vakuf	19416	1087	5,6	13514	69,6	4815	24,8	-	-
Trebinje	30878	5527	17,9	21399	69,3	1235	4,0	2717	8,8
Bosanska Dubica	31577	6473	20,5	21820	69,1	-	-	3284	10,4
Sokolac	14833	4480	30,2	10175	68,6	-	-	178	1,2

Tabela 3: Opštiny o zdecydowanym charakterze serbskim w 1991 roku. Źródło: Eberhardt, Piotr: Przemiany demograficzno-etniczne na obszarze Jugosławii w XX wieku. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2005. s. 83.

Opštiny	Liczba ludności	Muzułmanie		Serbowie		Chorwaci		Pozostali	
		ogółem	W %	ogółem	W %	ogółem	W %	ogółem	W %
Grude	15976	-	-	-	-	15944	99,8	32	0,2
Posušje	16659	-	-	-	-	16576	99,5	83	0,5
Duvno (T.G)	29261	-	-	-	-	29027	99,2	-	-
Lištica	26437	-	-	-	-	26226	99,2	-	-
Čitluk	14709	-	-	-	-	14547	98,9	162	1,1
Ljubuški	27183	1577	5,8	-	-	25171	92,6	435	1,6
Neum	4268	196	4,6	-	-	3739	87,6	333	7,8
Orašje	28200	1889	6,7	4230	15,0	21235	75,3	846	3,0
Livno	39526	5929	15,0	3794	9,6	28459	72,0	1344	3,4
Krešovo	6698	1527	22,8	-	-	4736	70,7	435	6,5

Tabela 4: Opštiny o zdecydowanym charakterze chorwackim w 1991 roku. Źródło: Eberhardt, Piotr: Przemiany demograficzno-etniczne na obszarze Jugosławii w XX wieku. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2005. s. 84

Jednostki polityczne	Liczba ludności w tys.	Serbowie		Muzułmanie		Chorwaci		Jugosłowianie		Pozostali	
		Ogółem	W %	Ogółem	W %	Ogółem	W %	Ogółem	W %	Ogółem	W %
Republika Serbska w BiH	1624,1	884,6	54,5	471,3	29,0	151,9	9,4	78,7	4,8	37,6	2,3
Federacja Chorwacko-Muzułmańska	2740,5	485,3	17,7	1434,0	52,3	604,0	22,0	161,1	5,9	56,1	2,1
Bośnia i Hercegowina	4364,6	1369,9	31,4	1905,3	43,7	755,9	17,3	239,8	5,5	93,7	2,1

Tabela 5: Struktura narodowościowa Bośni i Hercegowiny w 1991 roku według współczesnego podziału politycznego. Opštiny o zdecydowanym charakterze chorwackim w 1991 roku. Źródło: Eberhardt, Piotr: Przemiany demograficzno-etniczne na obszarze Jugosławii w XX wieku. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2005. s. 85.

- marzec 1991 r. – SDA tworzy Ligę Patriotyczną z oficerów JNA;
- 25 marca 1991 roku w Karadjordjewie została zawarta umowa prezydenta Chorwacji Tudjmana z Milošviciem w sprawie podziału Bosni i Hercegowiny;
- 31 marca 1991 r. – spis powszechny w Bosni i Hercegowinie (43,47% - Bośniacy, 31,21% - Serbowie, 17,38% - Chorwaci, 5,54% - Jugosłowianie, 2,38% - inni). Ogólna liczba mieszkańców: 4 377 033;
- 8 kwietnia 1991 r. – powstała Chorwacka Rada Obrony (Hrvatsko vijeće odbrane - HVO) – oddziały wojskowe HDZ BiH;
- 11 maja 1991 r. – SDA proklamowała powstanie Muzułmańskiej Rady Narodowej Sandżaku;
- 5 lipca 1991 r. – utworzono muzułmańską Armię Bośni-Hercegowiny (ABH) w oparciu o rezerwistów MSW;
- koniec września 1991 r. – SDA utworzyła sztab kryzysowy w BiH i MSW (MUP) rozpoczęło mobiliację rezerwistów i podległej sobie Obrony Terytorialnej - TO;
- 13 października 1991 r. – JNA i czetnicy zrównali z ziemią wieś chorwacką Ravno we wschodniej Hercegowinie;
- 14 października 1991 r. – głosami posłów SDA i HDZ Skupština BiH przyjęła Memorandum o suwerenności BiH;
- 25 października 1991 r. – w Sandżaku SDA zorganizowała referendum w sprawie samookreślenia;
- 9-10 listopada 1991 r. – referendum ws stworzeniu Republiki Serbskiej;
- 12 listopada 1991 r. – powstaje Wspólnota Chorwacka w dolinie Sawy i Środkowej Bośni;
- 14 listopada 1991 r. – SDA i HDZ przyjmują uchwałę o suwerenności BiH;
- 18 listopada 1991 r. – po połączeniu się 30 miejscowości w Zachodniej Hercegowinie i Posawinie powstaje chorwacki twór terytorialny Herceg-Bosna;
- 25 listopada 1991 r. – referendum o samookreśleniu muzułmanów BiH;
- 26 listopada 1991 r. – początek pracy parlamentu Serbskiego, złożonego z deputowanych do parlamentu BiH;
- 21 grudnia 1991 r. – proklamowano powstanie Republiki Serbskiej BiH w składzie Jugosławii;

1992

- 2 stycznia 1992 r. – w Sarajewie chorwacki minister obrony Gojko Šušak i generał Armii Jugosłowiańskiej Andrija Rešet podpisali porozumienie o bezwarunkowym przerwaniu walk;

- 26 lutego 1992 r. – w Grazu spotkali się Radovan Karadžić i b. premier chorwacki Josip Manolić (wysłannik Tudjmana, były premier i oficer SDB). Manolić miał zaproponować przymusową wymianę ludności między Chorwacją i Serbią;
- 29 lutego – 1 marca 1992 r. – referendum o niepodległości BiH zbojkotowane przez Serbów;
- 1 marca 1992 r. – prowokacyjne zabicie w muzułmańskiej dzielnicy Serba z flagą narodową;
- 6 marca 1992r. – Bośnia deklaruje niepodległość wobec Jugosławii
- 27 marca 1992 r. – SDS zwołał w Sarajewie parlament narodu serbskiego, który ogłosił konstytucję Republiki Serbskiej BiH;
- 31 marca 1992 r. – w Belgradzie, na założycielskim zjeździe Stowarzyszenia Serbów BiH ogłoszono zjednoczenie państw serbskich (Serbii, Republiki Serbskiej w BiH i Republiki Serbskiej Krajiny);
- 4 kwietnia 1992 r. – Izetbegović jako przewodniczący Prezydium BiH ogłosił mobilizację jednostek TO, rezerwy milicji i obrony cywilnej;
- 4 kwietnia 1992r. – początek wojny w Bośni i Hercegowinie
- 6 kwietnia 1992 r. – Europejska Wspólnota Gospodarcza uznaje odrębność BiH;
- 7 kwietnia 1992 r. – USA notyfikują samodzielność BiH;
- 7 kwietnia 1992 r. – Republika Chorwacji uznała Bośnię i Hercegowinę;
- 7 kwietnia 1992 r. – Republika Serbska z centrum w Pale i Banja Luce proklamowała niepodległość. Radovan Karadžić zostaje prezydentem;
- 20 kwietnia 1992 r. – z Bośni i Hercegowiny z powodu wojny uciekło do Chorwacji 125 tys. ludzi;
- 6 maja 1992 r. – w Grazu Radovan Karadžić i Mate Boban podpisali umowę o podziale BiH;
- 22 maja 1992 r. – Bośnia i Hercegowina zostaje przyjęta do Organizacji Narodów Zjednoczonych. Przed gmachem ONZ w Nowym Jorku została wciągnięta flaga państwowa BiH;
- 3 lipca 1992 – proklamowanie przez wspieranych militarnie z Zagrzebia Chorwatów w Bośni i Hercegowinie własnego quasi-państwa – Herceg-Bosna, początek rocznych walk w dolinie Lašwanskiej, okupionych 30 tys. ofiar;
- 22 lipca 1992 r. – Prezydenci Chorwacji F. Tudjman oraz Bośni i Hercegowiny A. Izetbegović podpisali w Zagrzebiu porozumienie dotyczące przyjaźni i współpracy;
- 23 września 1992 r. – w Nowym Jorku prezydent Chorwacji Franjo Tudjman podpisał z Aliją Izetbegovicem prezydentem BiH umowę o współpracy pomiędzy dwoma państwami;

1993

- 22 marca 1993 r. – oskarżenie Związkowej Republiki Jugosławii przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości przez rząd w Sarajewie o łamanie praw człowieka;
- 25 marca 1993 r. – delegacje Chorwatów i Muzułmanów podpisują w Nowym Jorku plan pokojowy dla Bosni i Hercegowiny;
- kwiecień 1993 r. – Srebrenicę ustanowiono strefą bezpieczeństwa ONZ po długiej ofensywie serbskich sił, dowodzonych przez Mladicia. W mieście schroniło się kilkadziesiąt tysięcy Muzułmanów, uchodźców ze wschodniej Bośni;
- kwiecień 1993 r. - 23 lutego 1994 r. (zgoda na przerwanie ognia wprowadzona 7 marca) wojna chorwacko-muzułmańska;
- 29 lipca 1993 r. – zaaprobowanie przez mediatorów w Genewie utworzenia Unii Republiki Bośniackich;
- 28 sierpnia 1993 r. – w miejscowości Grude (zachodnia Hercegowina) została uroczystie proklamowana Chorwacka Republika Herceg-Bośni (Herceg-Bosna);
- 27 września 1993 r. – proklamacja autonomicznej Zachodniej Bośni przez Fikreta Avdicia;
- 10 października 1993 r. – przywódca Serbów bośniackich R. Karadžić informuje o zakończeniu wojny w BiH;
- 25 października 1993 r. – prezydencja BiH wyklucza Borasa (HDZ), Abdicia i Lazicia i kooptuje N. Durakovicia szefa postkomunistów z SDP oraz I. Komszicia byłego wiceprzewodniczącego SDP;
- 26 października 1993 r. – dwu dowódców mafijnych zostaje wyeliminowanych: M. Topalović-Caco i R. Delalić-Czelo, którzy szantażowali i grabili ludność cywilną w Sarajewie;
- listopad 1993 r. – SDA zdobyła kontrolę nad większością dowódców korpusów wojskowych;
- 20 grudnia 1993 r. – pierwsze ciężarówki z pomocą humanitarną dotarły do Chorwatów w Bośni Środkowej (Nova Bila);

1994

- styczeń 1994 r. – Tudjman wysyła wojsko do Bosni i Hercegowiny,;
- 5 lutego 1994 r. – pierwszy ostrzał placu targowego Markale dokonany w czasie oblężenia Sarajewa podczas wojny w Bośni, przeprowadzony najprawdopodobniej przez oblegającą miasto Armię Republiki Serbskiej (ofiara padło 68 osób, co najmniej 100 osoby zostały ranne);

- 23 lutego 1994 r. – generał Ante Roso dowodzący oddziałami Chorwackiej Rady Obrony (HVO) i Rasim Delić z Armii Bośni i Hercegowiny podpisali porozumienie dotyczące przerwania konfliktu między Chorwatami i Muzułmanami w Bośni i Hercegowinie;
- 1 marca 1994 r. – wstępna ugoda o federacji chorwacko-muzułmańskiej w Waszyngtonie, podpisuje premier muzulmański Haris Silajdžić i chorwacki Mate Granić, Bobana jako szefa HDZ i prezydenta Herceg-Bosna zastępuje Kresimir Zubak;
- 8 marca 1994 r. – Franjo Tudjman, prezydent Republiki Chorwacji i Alija Izetbegović, prezydent Rządu Bośni i Hercegowiny, podpisali w Waszyngtonie porozumienie dotyczące wzajemnej współpracy;
- 18 marca 1994 r. – w Waszyngtonie zostało podpisane porozumienie dotyczące utworzenia Federacji Bośni i Hercegowiny i konfederacji z Chorwacją;
- 30 marca 1994 r. – w Sarajewie jednogłośnie została zatwierdzona konstytucja Federacji Bośni i Hercegowiny;
- maj 1994 r. – Zubak został wybrany prezydentem Federacji;
- 30 maja 1994 r. – przyjęcie konstytucji przez parlament Federacji Chorwacko-Muzułmańskiej;
- 19 listopada 1994 r. - po atakach serbskich na Bihać (BiH) Rada Bezpieczeństwa ONZ w jednomyślnie przyjętej rezolucji nr 958 zezwala siłom NATO na bombardowanie celów serbskich w Chorwacji w celu wsparcia sił UNPROFOR;
- 19 listopada 1994 r. - Rada Bezpieczeństwa ONZ w rezolucji nr 959 potępia naruszanie granicy między Chorwacją a Bośnią i Hercegowiną i wzywa strony konfliktu w Jugosławii, a zwłaszcza Serbów z Krajiny, do poszanowania jej i zaprzestania działań zbrojnych;

1995

- 6 marca 1995 r. – zawarcie sojuszu wojskowego przez Chorwację, Muzułmanów oraz tzw. Herceg-Bośnię przeciwko Serbom;
- 11 czerwca 1995 r. – Srebrenica zostaje zaatakowana przez zbrojne oddziały Serbów
- 5 lipca 1995 r. – w Genewie Zubak i Izetbegović podpisują porozumienie w sprawie Mostaru;
- 12 lipca - 16 lipca 1995 r. – niedaleko Srebrenicy odbyły się masowe egzekucje wykonane na około 8 000 muzulmańskich mężczyzn i chłopców przez zbrojne oddziały bośniackich Serbów gen. Ratko Mladicia;
- 22 lipca 1995 r. – w Splicie zostało podpisane porozumienie między prezydentem Republiki Chorwacji F. Tudjmanem i prezydentem Bośni i Hercegowiny Aliją Izetbegowiciem

dotyczące udzielenia pomocy Armii BiH i Chorwackiej Radzie Obrony (HVO) w wyzwoleniu okupowanych części tego państwa;

- 24 lipca 1995 r. – po masakrze w Srebrenicy, rezydujący w Hadze Międzynarodowy Trybunał Karny dla b. Jugosławii po raz pierwszy oskarżył Ratko Mladicia oraz przywódcę Bośniackich Serbów Radovana Karadzicia przedstawiając 16 zarzutów (zarzuty te dotyczyły czystek etnicznych przeciwko bośniackim muzułmanom i Chorwatom na obszarze Republiki Serbskiej w Bośni, w tym kampanii ostrzału snajperskiego w Sarajewie);
- koniec sierpnia 1995 r. – formacje Wojska Chorwackiego wyzwoliły części zachodniej Bośni (tzw. „Turecka Chorwacja”). Formacje HV przebiły się ku Banja Luce, głównemu ośrodkowi tzw. Republiki Serbskiej, gdzie wybuchła panika. Jednak dyplomacja światowa domogła się od Chorwatów przerwania tych działań;
- 8 sierpnia 1995 r. – w wyniku akcji Wojska Chorwackiego zwanej „Burza” w Bośni i Hercegowiny został odblokowany Bihać. Na granicy spotkały się i bratały formacje Wojska Chorwackiego i Armii Bośni i Hercegowiny;
- 4-8 sierpnia 1995 r. – przywódcy nieudanego powstania wezwali Serbów Chorwacji do wycofania się do Bośni i Hercegowiny oraz do Serbii, na co się godzi większość buntowników;
- 28 sierpnia 1995 r. - drugi ostrzał placu targowego Markale dokonany w czasie oblężenia Sarajewa (zginęło 28 osób, zaś 90 odniosło obrażenia). Ta zbrodnia została przedstawiona przez NATO jako bezpośrednia przyczyna podjęcia operacji powietrznej przeciwko siłom zbrojnym bośniackich Serbów, pod nazwą Deliberate Force;
- 8 września 1995 r. – w Genewie odbywają się negocjacje z MSZ Chorwacji, Serbii i Bośni;
- 26 września 1995 r. – uzgodnienie w Nowym Jorku podstawowych zasad przyszłego porozumienia pokojowego dla BiH;
- 5 października 1995 r. – sierpień 1995 r. – trwa konflikt między Karadżiciem i Mladiciem, który odmawia ustąpienia. W październiku front patriotyczny i armia żądają ustąpienia Karadżicia, i ten ucieka do regionu Sarajewa, gdzie odzyskuje armię, ale Banja Luka i wschodnia Hercegowina odrywają się;
- październik 1995 r. – Chorwaci z BiH uczestniczą w wyborach chorwackich i wybierają swoich posłów;
- 14 listopada 1995 r. – Izetbegović, Tudjman i Milošević uzgadniają w Dayton porozumienie w sprawie BiH;
- 14 listopada 1995 r. – Międzynarodowy Trybunał Karny wydał akt oskarżenia dotyczący masakry w Srebrenicy, zawierający 22 zarzuty (ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości oraz pogwałcenia praw i zwyczajów wojennych);

- 21 listopada 1995 r. – w Dayton (USA) została uzgodniona ostateczna treść porozumienia o zaprzestaniu działań wojennych w Bośni i Hercegowinie, które parałowali F. Tudjman, A. Izetbegović i S. Milošević;
- 26 listopada 1995r. – Ogólna Umowa Ramowa na rzecz Pokoju w Bośni i Hercegowinie (GFAP) zostaje podpisana w Dayton w stanie Ohio
- 20 grudnia 1995r.- Kierowane przez NATO Implementation Force (IFOR) rozpoczynają stacjonowanie w Bośni
- 24 grudnia 1995 r. – wojsko BiH i Serbskie oddziały militarne zaczęły wycofywanie się z terenów frontowych według pokojowego porozumienia w Dayton;

Narodowości	Liczba ludności w 1991 roku		Liczba ludności w 1995 roku		Różnice między rokiem 1991 a 1995	
	W tys.	W %	W tys.	W %	W tys.	W punktach procentowych
Bośniacy	1235,0	56,9	1238,0	74,1	+3,0	+17,2
Chorwaci	295,0	13,6	150,0	9,0	-145,0	-4,6
Serbowie	438,0	20,2	180,0	10,8	-258,0	-9,4
Jugosłowianie	147,0	6,8	75,0	4,5	-72,0	-2,3
Pozostali	55,0	2,5	28,0	1,6	-27,0	-0,9
Ogółem	2170,0	100,0	1671,0	100,0	-499,0	0,0

Tabela 6: Zmiany narodowościowe na obszarach kontrolowanych przez bośniackie siły. Opsztyny o zdecydowanym charakterze chorwackim w 1991 roku. Źródło: Eberhardt, Piotr: Przemiany demograficzno-etniczne na obszarze Jugosławii w XX wieku. Lublin: Wydawnictwo UMCS, s. 93.

1996

- 4 stycznia 1996 r. – w Sarajewo Franjo Tudjman i Alija Izetbegović podpisują umowę o współpracy;
- 30 stycznia 1996 r. – po raz pierwszy po wojnie parlament Bośni powołał rząd; na stanowisko premiera mianowany został Hasan Muratović;
- 3 lutego 1996 r. – serbsko-bosnijskie wojsko opuściło Sarajewo. IFOR wziął kontrol nad tym terenem do 30 marca;
- 7 lutego 1996 r. – bośniaccy Chorwaci odrzucają arbitraż Unii Europejskiej w sprawie zjednoczenia Mostaru;

- 29 lutego 1996 r. – skończyło się oblężenie Sarajewa przez siły Republiki Serbskiej oraz Jugosłowiańskiej Armii Ludowej;
- 11 maja 1996 r. – w Zagrzebiu zostało podpisane porozumienie między Chorwacją i Bośnią i Hercegowiną w sprawie portu Ploče oraz miejscowości Neum;
- 30 czerwca 1996 r. – Radovan Karadžić opuścił stanowisko prezydenta Republiki Serbskiej i przekazał pełnomocnictwo Biljanie Plavszić;
- 14 sierpnia 1996 r. – Republika Chorwacji i Bośnia i Hercegowina podpisały w Genewie oświadczenie w sprawie wykonywania uchwał podjętych w Waszyngtonie i Dayton;
- 14 września 1996 r. – w Bośni i Hercegowinie odbyły się wybory prezydenckie i parlamentarne (SDA – 37,9%, SDS – 24,1%, HDZ – 14,1%). Na prezydenta został wybrany Alija Izetbegović;
- 21 grudnia 1996 r. – IFOR zostają zastąpione przez SFOR

WYNIKI WYBORÓW 1996¹

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

BOŠNJAČKI ČLAN		
NAZWA PARTII LUB KOALICJI	KANDYDAT	LICZBA GŁOSÓW
SDA	ALIJA IZETBEGOVIĆ	730 592
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	HARIS SILAJDŽIĆ	124 396
DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA	FIKRET ABDIĆ	25 584
ZDRUŽENA LISTA BIH	SEAD AVDIĆ	21 254
GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	IBRAHIM SPAHIĆ	4 127
LIBERALI BIH	HASIB SALKIĆ	3 427
BOSANKA STRANKA	MIRNES AJANOVIĆ	2 424
STRANKA PRIVREDNOG PROSPERITA BIH	SAFET REDŽEPAGIĆ	1 473

¹ <http://www.izbori.ba>

HRVATSKI ČLAN		
NAZWA PARTII LUB KOALICJI	KANDYDAT	LICZBA GŁOSÓW
HDZ	KREŠIMIR ZUBAK	330 477
ZDRUŽENA LISTA BIH	IVO KOMŠIĆ	37 684
GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BIH	ANTON ŠTITIĆ	2 208
LIBERALI BIH	VINKO ČURO	2 197
SRPSKI ČLAN		
NAZWA PARTII LUB KOALICJI	KANDYDAT	LICZBA GŁOSÓW
SDS/SRPSKIH ZEMALJA/	MOMČILO KRAJIŠNIK	690 646
DEMOKRATSKI PATRIOTSKI BLOK RS	MLADEN IVANIĆ	307 461
SRPSKA PATRIOTSKA STRANKA - SPAS	MILIVOJE ZARIĆ	15 407
SRPSKA STRANKA KRAJINE	BRANKO LATINVIĆ	12 643

1997

- 14 lutego 1997 r. – międzynarodowa komisja przedstawiła swoją pozycję dotyczącą miasta Brčko. Brčko i Korytarz Posavina, który łączy Północną i Południową część Bosnijskiej Republiki Serbskiej wg. pozycji komisji powinny należeć do administracji Serbów Bośniackich;
- 28 lutego 1997 r. – Jugosławia i Republika Serbska (w BiH) podpisują porozumienie o specjalnych więzach między obiema jednostkami politycznymi;
- marzec 1997 r. – Związkowa Republika Jugosławii i Republika Serbska podpisały umowę o stworzeniu wspólnego rynku. Prezydent Izetbegović oraz Międzynarodowa Wspólnota odmówili jego uznania;
- 7 maja – 1 lipca 1997 r. – „The International Tribunal for Crimes in the former Yugoslavia” (ITCY, Haga) skazał bośniackiego Serba Duszko Tadića na 12 lat więzienia;

- 1 lipca 1997 r. – pogorszenie stosunków pomiędzy liderem bośniackich Serbów Karadzićem i prezydentem Serbskiej Republiki Bilijaną Plavszic;
- 5 lipca 1997 r. – parlament zmusił do odejścia Bilijanę Plavszic ze stanowiska prezydenta Serbskiej Republiki. Ów akt przeprowadzono niezgodnie z zasadami konstytucji. Dlatego zachodnie organizacje takie jak „The High Representative for Bosnia-Herzegovina” i „The US Special Envoye for the Former Yugoslavia” zadeklarowały, że Plavszic jest jedynym legalnym przedstawicielem Republiki Serbskiej i zagwarantowały jej wsparcie;
- 9-10 grudnia 1997r. – Rada Wdrażania Pokoju zwiększa władzę Wysokiego Przedstawiciela (HR) podczas konferencji w Bonn

1998

- 18 stycznia 1998 r. – prezydent Plavszic powiedziała w Bania Luce, że Serbowie powinni sami kontrolować wewnętrzną politykę Republiki Serbskiej oraz stwierdziła, że jeżeli parlament nie wybierze premiera, to przedstawiciel Wspólnoty Międzynarodowej w Bośni Carlos Westendorp sam go wskaże;
- 27 czerwca 1998 r. – ponad 200 przedstawicieli z całej BiH oficjalnie ogłosiło powstanie Nowej Chorwackiej Inicjatywy - NHI;
- 12-13 września 1998 r. – wybory do prezydium Republiki w Sarajewie, sukces Serbskiej Partii Demokratycznej oraz Koalicji na rzecz Jednolitej Demokratycznej Bośni i Hercegowiny;

1999

- 9-11 stycznia 1999 r. – incydenty na granicy chorwacko-bośniacko-hercegowińskiej koło miejscowości Martin-Brod i Lička Kaldurma. Siły stabilizacyjne SFOR stanęły w obronie interesów Bośni i Hercegowiny, ostro zareagował rząd chorwacki. Przy tej okazji wypłynął też problem przynależności byłego lotniska wojskowego w Željaviu koło Bihacia, które znajduje się na terytorium Chorwacji;
- 10 stycznia 1999 r. – bośniacki federalny MSW ogłosił, że został wydany rozkaz aresztowania Fikreta Abdicia, muzułmańskiego przestępcę wojennego;
- 12 kwietnia 1999 r. – The International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia zaczął proces przeciwko Chorwatom Dario Kordiciowi i Mario Cerkezcie, którzy popełnili wojenną zbrodnię na muzułmanach Środkowej Bośni w 1993-1994 latach;
- 23 kwietnia 1999 r. – w Bosni i Hercegowinie zaczyna się prywatyzacja;

- 14 maja 1999 r. – Bośniacki premier Edhem Biczakčić (muzułmanin) i zastępca premiera Dragan Cović (Chorwat) w Sarajewo podpisali pakiet decyzji, dotyczących polepszenia sytuacji gospodarczej w BiH;
- 23 lipca 1999 r. – w Sarajewie odbyło się spotkanie parlamentarzystów oraz wojskowych z 2-ch części BiH w sprawie wspólnego bezpieczeństwa i stabilności regionalnej;
- 30 lipca 1999 r. – z udziałem przedstawicieli 19 państw odbyło się spotkanie na szczycie poświęcone stabilizacji powojennego Sarajewa, na którym Republika Chorwacji i Republika Bośni i Hercegowiny rozwiązały sprawę przygranicznych sporów;
- 6 września 1999 r. – województwo dubrownickie opóźnia zawarcie porozumienia między Republiką Chorwacji i Republiką Bośni i Hercegowiny w związku z półwyspem Klek, który należy do Chorwacji;
- 28 października 1999 r. – deputowani z muzułmańskiej Koalicji na Rzecz Jednolitej i Demokratycznej Bośni i Hercegowiny (KCD) wycofali poparcie dla premiera republiki Serbów bośniackich Milorada Dodika, oskarżając go o brak współpracy;
- 5 listopada 1999 r. – SRS w Bośni wezwała Serbów do bojkotowania wyborów lokalnych, zaplanowanych na 8 kwietnia. Później zagroziła użyciem siły, by przeszkodzić w przeprowadzeniu tych wyborów;
- 9 listopada 1999 r. – rozpad KCD (Koalicji na Rzecz Jednolitej i Demokratycznej Bośni i Hercegowiny);

2000

- 14 lutego 2000 r. – Alija Izetbegović przejmuje przewodnictwo trzyosobowego Prezydium BiH;
- 3 marca 2000 r. – trzyosobowa Rada Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze orzekła wymiar kary 45 lat więzienia dla Tihomira Blaškicia, generała chorwackiego z Bośni i Hercegowiny;
- 6 marca 2000 r. – w Mostarze odbyły się masowe protesty w związku z wymiarem kary dla generała T. Blaškicia;
- 8 kwietnia 2000 r. – w BiH odbyły się drugie po Dayton wybory lokalne;
- 7 lipca 2000 r. – parlament BiH zaaprobował na stanowisko rotacyjnego premiera Spasoje Tuszevljaka, ale wspólnota międzynarodowa nie zaaprobowwała go, ze względu na jego współpracę z R. Karadżiciem;
- 14 października 2000 r. – bośniacki prezydent Alija Izetbegović podaje się do dymisji;
- 22 października 2000 r. – nowy prezydent Jugosławii V. Kostunica zapowiada nawiązanie stosunków dyplomatycznych z BiH;

- 16 grudnia 2000 r. – po ośmiu latach przerwy ustanowiono normalne dyplomatyczne stosunki pomiędzy BiH i FRJ;

2001

- 1 kwietnia 2001 r. – aresztowanie w Belgradzie Slobodana Miloševicia;
- 6 października 2001 r. – w Mostarze odbył się kongres HDZ, na którym Ante Jelavić został po raz kolejny wybrany przewodniczącym partii;
- 11 października 2001 r. – Alija Izetbegović podał się do dymisji ze stanowiska przewodniczącego SDA, oficjalnym powodem dymisji był problem ze zdrowiem oraz wiek;
- 13 października 2001 r. – na posiedzeniu SDA nowym przewodniczącym partii został wybrany Sulejman Tihić;
- 24 grudnia 2001 r. – na zjeździe Serbskiej Partii Demokratycznej (SDS - Srpska Demokratska Stranka) w Bania Luce zmieniono statut partii, żeby zakazać wstęp do partii osobom oskarżonym o przestępstwach w czasie wojny. W tym i założycielom partii Radovanowi Karadžićowi i Momczilowi Krajisnikowi;

2002

- 16 stycznia 2002 r. – Tonino Picula, Minister Spraw Zagranicznych Chorwacji, ogłosił w parlamencie, że Chorwacja nie będzie indyferentną wobec reform konstytucyjnych w BiH;
- 25 stycznia 2002 r. - liderzy ośmiu największych partii politycznych spotkało się w Mrakovicy (niedaleko Prijedoru) w celu ustalenia kierunku reform konstytucjonalnych;
- 11 marca 2002 r. – na zjeździe SDS w Bania Luce Dragan Kalinic został wybrany na stanowisko przewodniczącego partii;
- 27 marca 2002 r. – alians największych partii Bośni i Hercegowiny podpisał tzw. „Porozumienie z Sarajewa”, zmieniające Konstytucję Republiki Serbskiej i Federacji Bośni i Hercegowiny, tak aby 3 konstytucyjne narody były równomiernie reprezentowane na poziomie jednostek federalnych. Niedługo po podpisaniu porozumienia partie zaczęły się wycofywać z niektórych postanowień dokumentu o zmianach konstytucyjnych;
- 12 lutego 2002 r. – rozpoczęcie procesu Miloševicia (66 zarzutów, między innymi o ludobójstwo i zbrodnie przeciw ludzkości; oskarżenia związane z kampaniami wojennymi w Chorwacji, Bośni i Kosowie);
- 5 kwietnia 2002 r. – przyjęcie przez parlament Republiki Serbskiej poprawek do konstytucji: zwiększenie praw Chorwatów i bosniackich Muzułmanów, zrównanie języków – serbskiego, chorwackiego i bosniackiego; premier i dwaj wicepremierzy z różnych wspólnot etnicznych;

- 11 kwietnia 2002 r. – podpisanie Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze przez Bośnię i Hercegowinę w siedzibie ONZ;
- 5 sierpnia 2002 r. – Komisja Wyborcza ogłosiła początek kampanii wyborczej;
- 5 października 2002 r. – skończyły się wybory do ogólnokrajowego parlamentu;
- 20 października 2002 r. – ogłoszono wyniki wyborów. W ogólnokrajowym parlamencie najwięcej miejsc zdobyły: w przypadku ugrupowań bośniackich SDA i SBiH, chorwackich – HDZ i HDU, serbskich – SDS i SNSD. Jedyne ugrupowanie, oficjalnie deklarujące się jako „wieloetniczne” (SDP), uzyskało dopiero siódme miejsce. Trzy partie – liderzy (SDA, HDZ i SDS) znane są ze swego przywiązania do programów o silnym zabarwieniu nacjonalistycznym i niechęci do współpracy z innymi narodowościami Bośni;
- 31 grudnia 2002 r. – zakończyła działalność misja policyjna ONZ w Bośni (International Police Task Force, ITPF), której zadaniem od czasu podpisania porozumień w Dayton było utrzymywanie porządku publicznego oraz nadzorowanie i szkolenie miejscowych sił policyjnych. Zadania te przejęła od niej dysponująca mniejszą obsadą i skromniejszym budżetem misja Unii Europejskiej (EUPM);

2003

- 1 stycznia 2003 r. – rozpoczęcie misji policyjnej Unii Europejskiej w Bośni i Hercegowinie;
- 13 stycznia 2003 r. – parlament BiH zaakceptował gabinet ministrów państwa (premier – Adnan Terzić (SDA), MSZ – Mladen Ivanić (PDP), MSW – Barisa Cizolac (HDZ), stosunki zagraniczne w dziedzinie ekonomii – Mila Gadzić, MF – Ljerkica Marić (HDZ), Transport i Komunikacja – Branko Dokić (SDS), sprawy obywatelskie – Safet Halilović (SBiH), prawa człowieka i uciekinierzy – Mirsad Kebo (SDA);
- 20 stycznia 2003 r. – powołanie w Republice Serbskiej wieloetnicznego rządu (8 Serbów, 5 Bośniaków, 3 Chorwatów);
- 27 stycznia 2003 r. – Niko Lozanić został nowym prezydentem Federacji BiH (Sahdaz Dzihanović i Desnica Radivojević zostali vice prezydentami);
- 14 lutego 2003 r. – serbski radykalny lider Vojislav Šešelj został oskarżony przez Trybunał w Hadze. Postawiono mu osiem zarzutów zbrodni przeciwko ludzkości oraz sześć zarzutów zbrodni wojennych;
- 27 lutego 2003 r. – była prezydent Republiki Serbskiej Biljana Plavšić została skazana w Hadze na 11 lat;
- 7 marca 2003 r. – rajd SFOR na bazy wojska Republiki Serbskiej;
- 12 marca 2003 r. – został zabity serbski premier Zoran Djindjić. Przypuszczano, że został zabity przez tzw. mafię Zemuńską, związaną z reżimem Miloszevicia;

- 15 marca 2003 r. – Miro Lazović został prezesem nowego aliansu partyjnego socjaldemokratów - Socjaldemokratyczna Unia;
- 26 marca 2003 r. – zaoferowanie członkostwa w Unii Europejskiej Bośni i Hercegowinie (też dla Chorwacji, Serbii i Czarnogóry, Macedonii oraz Albanii);
- 5 kwietnia 2003 r. – przez Chorwacką policję został aresztowany Ivica Rajić. Później oskarżony o masakrę Bośniaków w Stupni w październiku 1993 r.;
- 30 maja 2003 r. – na terenie Bośni wojska NATO zorganizowały loterię (główna wygrana – samochód osobowy volkswagen polo) jako zachętę do zdania nielegalnej broni;
- Czerwiec 2003 – spotkanie w Salonikach; przywódcy państw UE zwrócili się do prezydentów i szefów rządów pięciu państw Bałkanów Zachodnich – Chorwacji, Bośni i Hercegowiny, Serbii i Czarnogóry, Macedonii oraz Albanii – z zapewnieniem, że Bruksela widzi przyszłość całego tego regionu w Europie²
- 22 czerwca 2003 r. – jednodniowa wizyta Jana Pawła II w Bania Luce;
- 13 sierpnia 2003 r. – SFOR aresztował Ratko Mladicia;
- 31 sierpnia 2003 r. - w Austrii aresztowano generała Momira Talicia naczelnego dowódcę armii Serbów bośniackich;
- 21 września 2003 r. – podpisanie porozumienia między Bośnią i Hercegowiną a Serbią i Czarnogórą – dowód osobisty wystarczającym dokumentem do wjazdu;
- 19 października 2003 r. – zmarł Alija Izetbegović (choroba serca). Pochowany został na cmentarzu Kovači w Sarajewie;

2004

- 14 stycznia 2004 r. – Ante Jelavić (były lider HDZ oraz członek prezydentury BiH) został aresztowany razem z Miroslavem Rupciciem (byłym ministrem obrony). Zarzucono im udział w zorganizowanej przestępczości;
- luty 2004 r. – w Bijeljinie (BiH) spotkali się serbski premier Vojislav Koštunica i prezydent RS Dragan Kalinić;
- 12 lutego 2004 r. – liderzy SDS zrezygnowali z polecenia, które zaproponował Paddy Ashdown (podać do dymisji Šarovicia ze stanowiska w partii);
- 8 kwietnia 2004 r. – wzrost napięcia w Bośni, spowodowany nieudaną próbą zatrzymania Radovana Karadžicia (1 kwietnia) przez siły SFOR w podsarajewskim Pale. W trakcie

---

² Tekieli, Stanisław: *Bośnia i Hercegowina wobec pytania o tożsamość Kosowo – kwestia ostatecznego statusu* [online] Ośrodek Studiów Wschodnich, 15 sierpnia 2003 [Dostęp: 12 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/prace-osw/2003-08-15/bosnia-i-hercegowina-wobec-pytania-o-tozsamosc-kosowo-kwestia>

operacji został ranny duchowny prawosławny. Przyczyną jeszcze była wypowiedź Ashdowna o zaprzestaniu finansowania SDS;

- 21 kwietnia 2004 r. – odmówiono BiH uczestniczenia w organizacji Partnerstwa dla Pokoju (PdP);
- 27 czerwca 2004 r. – w drugiej turze wyborów prezydenckich w Serbii zwyciężył Boris Tadić;
- 2 grudnia 2004r. – Kierowana przez UE misja EUFOR Althea zastępuje SFOR

2005

- 15 stycznia 2005 r. – Bośniaccy Serbowie po raz pierwszy przekazali podejrzanego o zbrodnie wojenne do trybunału międzynarodowego w Hadze. Savo Todovic został przewieziony do Hagi i wydany urzędnikom sądowym;
- 11 maja 2005 r. – holenderscy dowódcy wojskowi pojawili się w sądzie w Holandii w sprawie wniesionej przez rodziny niektórych ofiar masakry w Srebrenicy w 1995 roku;
- 4 października 2005 r. – bośniacki rząd serbski sporządził listę 19.473 serbskich żołnierzy, którzy działali w rejonie Srebrenicy w czasie masakry w 1995 roku;
- 29 grudnia 2005 r. – Slobodan Davidović, były serbski wojskowy, został skazany w Chorwacji na 15 lat więzienia za udział w masakrze w Srebrenicy w 1995 roku;

2006

- 27 lutego 2006 r. – w Hadze otwarto pierwszy proces w sprawie odpowiedzialności państwa za ludobójstwo, w którym Bośnia i Hercegowina oskarżyła Serbię i Czarnogórę o zbrodnie wojenne;
- 28 lutego 2006 r. – Milorad Dodik ponownie objął stanowisko premiera Republiki Serbskiej w BiH;
- 6 czerwca 2006r.- Armie Republiki Serbskiej i Federacji integrują się z armią BiH
- 30 czerwca 2006 r. – Naser Orić został skazany przez Trybunał Haski za niezapobieżenie zabijaniu więźniów - bośniackich Serbów przez ludzi pod jego dowództwem. Orić został skazany na dwa lata więzienia, ale zwolniono go z powodu odsiedzenia już trzech lat;
- 27 września 2006 r. – Momcilo Krajisnik, przywódca bośniackich Serbów (oskarżony o organizację czystek etnicznych w Bośni podczas wojny) został skazany na 27 lat za zbrodnie wojenne;

- 1 października 2006r. – Pierwsze wybory w całości zorganizowane przez Bośnię
- 14 grudnia 2006 r. – Bośnia przystąpiła do programu NATO „Partnerstwo dla Pokoju”;

WYNIKI WYBORÓW 2006 ROKU

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

BOŠNJAČKI ČLAN		
NAZWA PARTII LUB KOALICJI	KANDYDAT	LICZBA GŁOSÓW
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	SILAJDŽIĆ HARIS	350 520
SDA	TIHIĆ SULEJMAN	153 683
PATRIOTSKI BLOK BOSS – SDU BIH	AJANOVIĆ MIRNES	45 608
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	ČENGIĆ MUHAMED	4 466
NEZAVISNI KANDIDAT	ALIBEGOVIĆ BEŠĆO	2 670
NEZAVISNI KANDIDAT	ŽIGIĆ ADIL	1 245
HRVATSKI ČLAN		
NAZWA PARTII LUB KOALICJI	KANDYDAT	LICZBA GŁOSÓW
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE – SOCIJALDEMOKRATI BIH	KOMŠIĆ ŽELJKO	116 062
HDZ – HRVATSKA KOALICIJA - HNZ	JOVIĆ IVO MIRO	76 681
HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	LJUBIĆ BOŽO	53 325
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	IVANKOVIĆ-LIJANOVIĆ MLADEN	24 822
HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I	JURIŠIĆ ZVONKO	20 350

HERCEGOVINE		
NEZAVISNI KANDIDAT	JAVOR-KORJENIĆ IRENA	2 143
SRPSKI ČLAN		
NAZWA PARTII LUB KOALICJI	KANDYDAT	LICZBA GŁOSÓW
SNSD	RADMANOVIĆ NEBOJŠA	287 675
SDS – SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	BOSIĆ MLADEN	130 824
PDP RS	TEŠANOVIĆ ZORAN	26 818
SDP	JOVIČIĆ JUGOSLAV	22 245
SRPSKA RADIKALNA STRANKA	KANJERIĆ RADISLAV	19 849
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	BAKIĆ RANKO	18 302
DEPOS – DEMOKRATSKI POKRET SRPSKE	ĐURIĆ NEĐO	16 307
PATRIOTSKI BLOK BOSS – SDU BIH	DRAGIČEVIĆ SLAVKO	10 410
NEZAVISNI KANDIDAT	UDOVIČIĆ SVJETLANA	2 847
NEZAVISNI KANDIDAT	AVDALOVIĆ SNEŽANA	2 753
NEZAVISNI KANDIDAT	RISTIĆ BRANISLAV	2 143

PREDSJEDNIK I POTPREDSJEDNICI REPUBLIKE SRPSKE

NAZWA PARTII LUB KOALICJA	KANDYDAT	LICZBA GŁOSÓW
SNSD	JELIĆ MILAN	271 022
SDS	ČAVIĆ DRAGAN	163 041
SDA	OSMANOVIĆ ADIL	22 444
PDP RS	NAGRADIĆ SLOBODAN	19 623
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	MAHMUTOVIĆ MIRSAD	18 744

SRPSKA RADIKALNA STRANKA	DAVIDOVIĆ ĐURAĐ	14 852
DEPOS – DEMOKRATSKI POKRET SRPSKE	BUKEJLOVIĆ PERO	12 690
SDP	MEHOLJIĆ HAKIJA	11 292
HRVATSKA KOALICIJA ZA JEDNAKOPRAVNOST NHI-HDZ-HSP-Đ.J.-HNZ	ČORDAŠ DAVOR	4 598
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	GREBENAREVIĆ ŽELJKO	4 465
NOVA SNAGA SRPSKE	KRSTIĆ DRAGAN	3 380
HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO	KRNDELJ IVAN	3 270
KONGRESNA NARODNA STRANKA ZAŠTITE PRAVA BORACA I GRAĐANA - PRAVDE I MORALA BIH	FEJZIĆ ŠABAN	2 156
EVROPSKA EKOLOŠKA STRANKA E-5	LAZAREVIĆ NIKOLA	1 686
DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH	KARARIĆ FATIMA	971
DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH	MORGAN DRAGAN	337

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

IZBORNA JEDINICA 1

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SNSD – MIŁORAD DODIK	62 518	7
SDS	21 299	2
PDP RS	8 204	1
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	7 876	1
DNS	7 787	1
SRPSKA RADIKALNA STRANKA REPUBLIKE SRPSKE	4 273	1

IZBORNA JEDINICA 2

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SNSD	65 120	8
SDS	12 218	1
PDP RS	8 848	1
DNS	4 446	1
SRPSKA RADIKALNA STRANKA REPUBLIKE SRPSKE	4 091	1

IZBRONA JEDINICA 3

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SNSD	30 439	4
SDS	19 139	3
PDP RS	5 449	1
SP – SOCJALISTIČKA PARTIJA	5 209	1
SDP	4 056	1

IZBRONA JEDINICA 4

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SNSD	28 432	4
SDS	21 195	3
PDP RS	6 197	1
SP	3 480	1

IZBRONA JEDINICA 5

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SNSD	34 669	5
SDS	18 677	2
SDA	7 853	1
PDP RS	5 782	1
DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ - DNS	5 376	1
SP	4 231	1

IZBRONA JEDINICA 6

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SNSD	23 073	4
SDS	10 507	2
PDP RS	4 201	1

SKUPŠTINE KANTONA U FEDERACIJI BIH**KANTON 1**

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SDA	32 171	12
DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH	15 401	6
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	15 127	6
SDP	14 621	6

KANTON 2

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
HDZ	4 855	7
HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO	3 712	5
SDA	1 698	2
HSP/NHI	1 200	2
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	1 089	2
SDP	1 057	2
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	591	1

KANTON 3

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SDA	54 373	12
SDP	46 554	11
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	32 057	7
PATRIOTSKI BLOK BOSS	9 230	2
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	7 887	2
BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA	5 492	1

KANTON 4

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SDA	39 832	13
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	36 533	11
SDP	17 492	5
BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA	8 477	3
HDZ	5 246	2

NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	4 347	1
--	--------------	----------

KANTON 5

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SDA	3 887	9
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	3 097	8
SDP	2 454	6
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	580	1
BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA	484	1

KANTON 6

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
SDA	23 228	8
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	20 915	7
HDZ	18 469	6
SDP	8 996	3
HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO	8 442	3
HSP/NHI	4 483	2
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	3 785	1

KANTON 7

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
HDZ	17 493	7
HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO	17 062	7
SDA	16 806	6
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	13 578	5

SDP	5 980	2
HSP/NHI	4 365	2
BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA	3 247	1

KANTON 8

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
HDZ	9 395	9
HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO	7 795	8
HSP/NHI	4 298	4
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	2 361	2

KANTON 9

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	58 073	13
SDA	42 457	10
SDP	29 153	7
PATRIOTSKI BLOK BOSS	12 426	3
BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA	8 084	2

KANTON 10

PARTIA	LICZBA GŁOSÓW	MANDATY
HRVATSKO ZAJEDNIŠTVO	5 346	6
HDZ	4 127	5
SNSD	3 779	5
HSP/NHI	3 390	4
SDA	1 484	2
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	1 138	1
SDP	1 110	1

NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	912	1
--	------------	----------

2007

- 2007 r. – BiH uzyskała Indywidualny Program Partnerstwa (IPP);
- poł. lutego 2007 r. – Milorad Dodik odbył wizytę w Stanach Zjednoczonych, gdzie został przyjęty przez Madeline Albright, która opisała go jako "powiew świeżego powietrza" i obiecała 3,6 mln euro natychmiastowej pomocy;
- 4 grudnia 2007r. – Bośnia i UE podpisują Porozumienie o Stabilizacji i Stowarzyszeniu (SAA)

2008

- 5 maja 2008 r. – Milorad Dodik i prezydent Serbii Boris Tadić otworzyli park Republiki Serbskiej w Belgradzie;
- 16 czerwca 2008 r. – Bośnia jako ostatnie państwo Bałkanów Zachodnich podpisała umowę stowarzyszeniową z UE;
- 18 lipca 2008 r. – w podmiejskim autobusie w Belgradzie został zatrzymany Radovan Karadžić;
- 21 lipca 2008 r. – aresztowano Radovana Karadžicia;
- 22 lipca 2008 r. – wydano zgodę na przekazanie byłego przywódcy bośniackich Serbów Radovana Karadžicia do Hagi;
- 5 października 2008 r. – wybory lokalne w Bośni i Hercegowinie, które umocniły dominację Partii Niezależnych Socjaldemokratów (SNSD) premiera Milorada Dodika w Republice Serbskiej oraz silną pozycję bośniackiej Partii Akcji Demokratycznej (SDA) i Chorwackiej Wspólnoty Demokratycznej (HDZ) w drugiej części składowej BiH, Federacji Bośni i Hercegowiny;
- 15 października 2008 r. – serbscy deputowani parlamentu Republiki Serbskiej (RS) przyjęli uchwałę, w której zażądali prawa do zorganizowania referendum w sprawie secesji;

- 19 października 2008 r. – pierwszy zastępca Wysokiego Komisarza ONZ i UE Raffi Gregorian uznał sytuację w Bośni za najpoważniejszą od czasu zawarcia pokoju w Dayton w 1995 roku;
- Listopad 2008 r. – Sulejman Tihić oskarża lidera SzBiH Harisa Silajdzicia o zdradę bośniackich interesów narodowych;

2009

- 26 stycznia 2009 r. – przedstawiciele trzech największych partii w Bośni podpisali wstępne porozumienie w sprawie nowego podziału terytorialnego kraju, który zakładał powołanie czterech jednostek federalnych;
- 26 stycznia 2009 r. – wysoki przedstawiciel dla BiH ONZ (specjalny przedstawiciel UE) Miroslav Lajczak podał się do dymisji z powodu objęcia stanowiska ministra spraw zagranicznych Słowacji;
- 29 stycznia 2009 r. – czeski koncern energetyczny CEZ ogłosił wycofanie się z największej w historii Bośni inwestycji (modernizacja starej i budowy nowej elektrowni w Gacko) o wartości 1,4 mld euro. CEZ uzasadnił decyzję niewywiązaniem się z umowy przez Republikę Serbską;
- 21 lutego 2009 r. – premier Republiki Serbskiej Milorad Dodik zerwał rozmowy na temat reformy ustrojowej Bośni, co spowodowało kolejny kryzys polityczny w kraju;
- 5 kwietnia 2009 r. – wchodzi w życie poprawka do ustawy zasadniczej podporządkowująca dystrykt Brzko jurysdykcji Trybunału Konstytucyjnego BiH
- 5 maja 2009 r. – władze bośniackie podpisały wstępne porozumienie z Międzynarodowym Funduszem Walutowym o niskooprocentowanej pożyczce w wysokości 1,2 mld euro;
- 19-21 maja 2009 r. – wiceprezydent USA Joe Biden odwiedził Bośnię, Serbię i Kosowo. Wizyta pokazała, że Waszyngton jest zaniepokojony pogorszeniem sytuacji w Bośni, które postrzega jako główne zagrożenie dla stabilności regionu;
- 27 maja 2009 r. – podał się do dymisji Nedžad Branković, premier Federacji BiH;
- 14 czerwca 2009r. Parlament Republiki Serbskiej przyjął rezolucję, w której postulowano przywrócenie przez Wysokiego Przedstawiciela podmiotom BiH wszystkich prerogatyw, przekazanych władzom centralnym BiH w latach 2007-2009;

- 20 czerwca 2009 r. – Wysoki Przedstawiciel Valentin Inzko unieważnił jako niekonstytucyjną uchwałę przegłosowaną przez Republikę Serbską ws. nielegalności przekazania na poziom centralny kompetencji republik federalnych;
- 28-29 czerwca 2009 r. – Bośnię odwiedziła 11-osobowa delegacja amerykańskich senatorów i kongresmanów, która poparła reformę ustrojową (zakładającą wzmocnienie władz centralnych kraju) wymaganą przez UE jako warunek kontynuacji procesu akcesji;
- 18 września 2009 r. – Valentin Inzko wprowadził ogólnie nowe regulacje funkcjonowania Elektroprijenos BiH, monopolisty przesyłu energii elektrycznej w Bośni;
- 24 września 2009 r. – rząd Republiki Serbskiej, jednostki federalnej Bośni i Hercegowiny, podjął decyzję o wycofaniu swoich przedstawicieli z państwowej spółki zajmującej się przesyłem energii elektrycznej Elektroprijenos BiH oraz o wystąpieniu na drogę sądową przeciwko Valentinowi Inzko;
- 2 października 2009 r. – Bośnia i Hercegowina złożyła wniosek o przyznanie jej Planu Działania na rzecz Członkostwa w NATO (MAP), którego realizacja jest pierwszym krokiem do uzyskania członkostwa w Sojuszu;
- 9 października 2009 r. – w Sarajewie rozpoczęła się nowa runda negocjacji przedstawicieli USA i UE oraz przywódców głównych partii politycznych w Bośni i Hercegowinie dotyczących reformy państwa;
- 20-21 października 2009 r. – odbyła się druga runda negocjacji pomiędzy siedmioma najważniejszymi partiami politycznymi w Bośni i Hercegowinie, które miały na celu zakończenie kryzysu politycznego. Rozmowy nie przyniosły żadnych rezultatów;
- 14 grudnia 2009 r. – Wysoki Przedstawiciel Wspólnoty Międzynarodowej dla Bośni i Hercegowiny Valentin Inzko przedłużył mandat międzynarodowych sędziów i prokuratorów zasiadających w Wysokiej Radzie Sędziów i Prokuratorów BiH do 31 grudnia 2012 roku;
- 14 grudnia 2009 r. – austriacki rząd zdecydował o nacjonalizacji znajdującego się na skraju bankructwa banku Hypo Group Alpe Adria (HGAA), silnie zaangażowanego w Bośni i Hercegowinie;
- 9 grudnia 2009 r. – Komisja Europejska w porozumieniu z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) oraz Bankiem Rozwoju Rady Europy powołały Platformę Inwestycyjną dla Bałkanów Zachodnich (WBIF – Western Balkans Investment Framework);

- 28 grudnia 2009 r. – Zgromadzenie Parlamentarne Republiki Serbskiej odrzuciło decyzję Wysokiego Przedstawiciela (HR) Valentina Inzko z 14 grudnia 2009 roku przedłużającą mandat międzynarodowych sędziów i prokuratorów zasiadających w Wysokiej Radzie Sędziów i Prokuratorów Bośni i Hercegowiny;

2010

- 10 lutego 2010 r. – parlament Republiki Serbskiej w Bośni przyjął kontrowersyjną ustawę o referendum przygotowaną przez partię rządzącą SNSD premiera RS Milorada Dodika;
- 25 lutego 2010 r. – parlament Federacji Bośni i Hercegowiny przyjął ustawę ograniczającą świadczenia dla weteranów. Był to jeden z głównych warunków wypłaty drugiej transzy kredytu z MFW o wartości 245 mln dolarów, która pozwoli utrzymać stabilność budżetową;
- 5 marca 2010 r. – po trzydniowej wizycie w Rosji premier Republiki Serbskiej BiH Milorad Dodik zapowiedział przyłączenie się RS do rosyjskiego projektu South Stream;
- 14 kwietnia 2010 r. – podczas wizyty w Bośni i Hercegowinie chorwacki prezydent Ivo Josipović w wystąpieniu w parlamencie wyraził ubolewanie z powodu polityki Chorwacji wobec Bośni i Hercegowiny podczas wojny w latach 1992–1995;
- 22 kwietnia 2010 r. – podczas nieformalnego szczytu NATO w Tallinie wyrażono zgodę na uczestnictwo Bośni i Hercegowiny w Planie Działań na Rzecz Członkostwa NATO (MAP);
- 2 czerwca 2010 r. – w Sarajewie odbył się nieformalny szczyt UE – Bałkany Zachodnie;
- 9 – 11 czerwca 2014. – w Konstancy odbyła się konferencja dotycząca strategii UE wobec regionu Dunaju; w spotkaniu brali udział przedstawiciele BiH
- 18 czerwca 2010 r. – prokurator generalny Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii (ICTY) Serge Brammertz przedstawił w Radzie Bezpieczeństwa ONZ raport dotyczący współpracy państw bałkańskich z Trybunałem;
- 29 lipca 2010 r. – parlament Bośni i Hercegowiny nie przyjął ustawy o spisie powszechnym. W związku z bojkotem posiedzenia przez partię bośniackich Serbów nie udało się zebrać kworum;
- 2–3 września 2010 r. – prezydent Turcji Abdullah Gul złożył wizytę w Bośni i Hercegowinie;

- 14 września 2010 r. – parlament Republiki Serbskiej w Bośni i Hercegowinie przyjął ustawę o własności państwowej, na mocy której władze republiki przejmują kontrolę nad nieruchomościami państwowymi znajdującymi się na terenie RS;
- 3 października 2010 r. – w Bośni i Hercegowinie odbyły się wybory do Prezydium BiH i parlamentów na szczeblu centralnym, dwóch części składowych (entitetów) i kantonów. Ponadto obywatele Republiki Serbskiej wybierali prezydenta i wiceprezydenta;
- 7 października 2010 r. – Parlament Europejski przyjął propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą zniesienia przez państwa strefy Schengen obowiązku wizowego dla obywateli Albanii oraz Bośni i Hercegowiny;
- 8 października 2010 r. – w Sarajewie złożył wizytę komisarz ds. Rozszerzenia UE Stefan Fule, gdzie spotkał się z nowymi członkami prezydium BiH;
- 12–13 października 2010 r. – sekretarz stanu USA Hillary Clinton odwiedziła Bośnię i Hercegowinę, Serbię oraz Kosowo;
- 8 listopada 2010 r. – Rada UE ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych jednogłośnie podjęła decyzję o zniesieniu obowiązku posiadania wiz krótkoterminowych (na 3 miesiące) dla obywateli BiH oraz Albanii przekraczających granicę obszaru Schengen;

2011

- 7 kwietnia 2011 r. – spółka BH-Gas – operator gazowy Bośni i Hercegowiny – podpisała memorandum o współpracy z konsorcjum TAP, realizującym projekt budowy gazociągu transadriatyckiego, którym ma być transportowany kaspijski gaz z Grecji przez Albanie do Włoch;
- 13 kwietnia 2011 r. – Zgromadzenie Narodowe Republiki Serbskiej przyjęło uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie legalności ustaw narzuconych przez Wysokiego Przedstawiciela dla BiH, a w szczególności regulacji dotyczących uprawnień sądów i prokuratury na poziomie centralnym państwa;
- 13 maja 2011 r. – w wyniku negocjacji szefowej unijnej dyplomacji Catherine Ashton i prezydenta Republiki Serbskiej Milorada Dodika władze RS wycofały się z planów przeprowadzenia referendum w sprawie legalności ustaw narzuconych przez Wysokiego Przedstawiciela w Bośni i Hercegowinie;

- 6 października 2011 r. – państwa sygnatariusze Traktatu o Wspólnocie Energetycznej (Albania, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Czarnogóra, Kosowo, Macedonia, Mołdawia, Serbia oraz Ukraina) podczas posiedzenia rady ministerialnej w Kiszyniowie wprowadziły zmiany do traktatu o WE, zobowiązując się wdrożyć do stycznia 2015 roku unijne regulacje tzw. trzeciego pakietu energetycznego;
- 28 grudnia 2011 r. – prawie piętnaście miesięcy po wyborach parlamentarnych w Bośni i Hercegowinie liderzy sześciu największych ugrupowań osiągnęli kompromis w kwestii składu rządu centralnego, ustaw o spisie powszechnym oraz pomocy publicznej dla przedsiębiorstw, których przyjęcie było jednym z głównych warunków pogłębiania integracji z UE, a także o budżecie na rok 2011 i 2012;

2012

- 3 lutego 2012r. – Parlament przyjął ustawę o spisie powszechnym oraz pomocy publicznej
- 10 lutego 2012 r. – został zaprzysiężony nowy rząd na poziomie centralnym. Na czele dziesięcioosobowej Rady Ministrów BiH stanął po raz pierwszy bośniacki Chorwat – ekonomista Vjekoslav Bevanda. Czterech ministrów reprezentuje ugrupowanie bośniackie, a po trzech partie serbskie i chorwackie;
- 13 lutego 2012r. – na nadzwyczajnej sesji nowo powołany rząd zaakceptował budżet
- 15 maja 2012 r. – były dowódca armii Serbów bośniackich Ratko Mladić stanął przed sądem w Hadze, oskarżony o czystki etniczne w Bośni. Mladić był oskarżany o 11 zbrodni wojennych i zbrodnie przeciwko ludzkości (w tym ludobójstwo);

2013

- 28 kwietnia 2013 r. – sąd Bośni i Hercegowiny wydał rozkaz aresztować na miesiąc Zivko Budimira (prezydenta Federacji Bośniacko-Chorwackiej) pod zarzutem korupcji. Zivko Budimir został aresztowany wraz z co najmniej 17 innymi podejrzanymi.

2014

- **3 lutego 2014 r. – rozpoczęcie zamieszek w Bośni i Hercegowinie w mieście Tuzla, spowodowanych prywatyzacją większych przedsiębiorstw i ogłoszeniem ich upadłości – setki ludzi pozostało bez pracy;**
- **4 lutego 2014r. – kontynuacja protestów, pracownicy firm Dita, Polihem, Guming, Konjuh starli się z policją; społeczeństwo domagało się głównie odszkodowań**

Jednocześnie protesty zaczynają się w Sarajewie, Mostarze, Zenicy i kilku innych miastach.

- 6 lutego 2014r. – liczba protestujących wzrasta do sześciu tysięcy; 6 protestujących oraz 12 policjantów zostało rannych; tego samego dnia protestowało 200 osób w Mostarze oraz 150 mieszkańców Zenicy; policja rozpoczęła używanie gazu łzawiącego³
- 7 lutego 2014r. – podczas protestów rannych zostało około 130 osób; burmistrz Brčko został wzięty jako zakładnik na krótki czas⁴; w tym samym dniu w Sarajewie podpalona została przez demonstrantów siedziba sarajewskiego kantonu, częściowo zniszczony został budynek Prezydium Republiki Bośni i Hercegowiny; ówczesny premier Bośni i Hercegowiny – Nermin Nikšić – powiedział podczas spotkania z dziennikarzami, że chuligani tworzą w państwie chaos; premier kantonu tuzlańskiego Sead Čaušević podaje się do dymisji; na stanowisku zastępuje go Bahrija Umihanić. Całe władze kantonu zenicko-dobojskiego proponują dymisję.
- 8 lutego 2014 r. – zamieszki przekształcają się w pokojowe manifestacje; protesty trwają w wielu miastach Bośni i Hercegowiny, między innymi Mostarze, Banja Luce, Jajcach, Bihaciu; tego dnia podał się do dymisji Suad Zeljković – premier kantonu sarajewskiego, na tym stanowisku zastąpił go Muhamed Kozadra.⁵
- maj 2014 – Bałkany Zachodnie (w szczególności BiH, Serbia i częściowo Chorwacja) zostają dotknięte wielkimi powodziąmi; w Bośni i Hercegowinie około 1,5 mln osób straciło dobytek,
- 12 października 2014r. – odbywają się w Bośni i Hercegowinie wybory powszechne – wybory członków Prezydium oraz Izby Reprezentantów na 4-letnią kadencję; ponadto, wybierano przedstawicieli organów na szczeblu kantonalnym oraz federalnym.
  - Liczba osób uprawnionych do głosowania – 3 278 908
  - Liczba osób uprawnionych do głosowania za granicą – 42 139

---

³ *Bosnian police use tear gas as more unrest rocks Tuzla* [online] rferl.org, 6 lutego 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://www.rferl.org/content/bosnia-tuzla-unrest/25255814.html>

⁴ *Violent Anti-Govt Protests Spread Across Bosnia* [online] abcnews.go.com, 7 lutego 2014 [Dostęp: 11 maja 2016].

⁵ *Bosnia draws back from unrest, protesters vow to persist* [online] reuters.com, 8 lutego 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://www.reuters.com/article/us-bosnia-unrest-idUSBREA170IH20140208>

WYNIKI WYBORÓW 2014 w BOŚNI i HERCEGOWINIE

Wyniki wyborów do Prezydium Bośni i Hercegowiny⁶

Do Prezydium Bośni i Hercegowiny wybrani zostali: Boszniak Bakir Izetbegović, Chorwat Dragan Čović oraz Serb Mladen Ivanić.

Wyniki wyborów dotyczące kandydatów boszniackich (okręg wyborczy nr 701) :

<u>Izetbegović Bakir – SDA</u>	<u>247 235 głosów</u>	<u>32,867%</u>
Radončić Fahrudin - SBB	201 454 głosy	26,781%
Suljagić Emir – DF	114 334 głosy	15,199%
Hadžimerović Bakir - SDP	75 369 głosów	10,019%
Halilović Sefer – BPS	66 230 głosów	8,804%
Cerić Mustafa - niezależny	33 882 głosów	4,504%
Bajramović Džebrail – SD BiH	5041	0,670%
Kebo Mirsad - niezależny	3893	0,518%
Tuzlić Halil - niezależny	3162	0,420%
Žigić Adil - niezależny	1637	0,218%

Wyniki wyborów dotyczące kandydatów chorwackich (okręg wyb. nr 702):

<u>Čović Dragan – HDZ BiH</u>	<u>128 053</u>	<u>52,204%</u>
Raguž Martin – HDZ 1990	94 695	38,605%
Budmir Živko – SpiP	15 368	6,265%
Popović Anto - DF	7179	2,927%

Wyniki wyborów dotyczące kandydatów serbskich (okręg wyborczy nr 703):

<u>Ivanić Mladen – SDS, SNS</u>	<u>317 799</u>	<u>48,70%</u>
Cvijanović Željka – SNSD-DNS-SP	310 867	47,635%
Zmijanac Goran - SPP	23 936	3,668%

⁶ Potvrđeni rezultati općih izbora 2014 godine [online] izbori.ba, 10 listopada 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://izbori.ba/Potvrđjeni2014/Finalni/PredsjednistvoBiH/Default.aspx>

**Wyniki wyborów do Izby Reprezentantów Zgromadzenia Parlamentarnego Bośni
i Hercegowiny w 2014 roku⁷**

Partia	Federacja Bośni i Hercegowiny		Republika Serbska		Głosy razem	Mandaty razem
	Głosy	%	Głosy	%		
SDA	274 057	27,87%	31 337	4,84%	305 394	10
SNSD	5 842	0,59%	249 182	38,48%	255 024	6
SDS	-	-	211 562	32,67%	211 562	5
DF	150 767	15,33%	-	-	150 767	5
SBB	142 003	14,44%	-	-	142 003	4
HDZ + HSS + HDKU + HSP dr A. Starčević + HSP H-B	119 468	12,15%	3 554	0,55%	123 022	4
SDP BiH	92 906	9,45%	15 595	2,41%	108 501	3
PDP, NDP	194	0,02%	50 322	7,77%	50 516	1
HDZ 1990	40 113	4,08%	-	-	40 113	1
BPS	35 866	3,65%	2 452	0,38%	38 318	1
DNS, NS, SRS-Budućnost Srpske	-	-	37 052	5,72%	37 052	1
A-SDA	22 088	2,25%	-	-	22 088	1
Pozostałe komitety (16)	100 001	10,17%	46 559	7,19%	146 560	0

**Wyniki wyborów do Izby Reprezentantów Parlamentu Federacji Bośni i Hercegowiny
w 2014 roku⁸**

Partia	Głosy	%	Suma mandatów
SDA	275 728	27,79%	29
SBB	145 946	14,71%	16
DF	128 058	12,90%	14
Koalicja	118 375	11,93%	13

⁷ Potvrđeni rezultati općih izbora 2014 godine [online] izbori.ba, 10 listopada 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://izbori.ba/Potvrđjeni2014/Finalni/ParlamentBIH/ZbirniRezultate.aspx>

⁸ Potvrđeni rezultati općih izbora 2014 godine [online] izbori.ba, 10 listopada 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://izbori.ba/Potvrđjeni2014/Finalni/ParlamentFBIH/ZbirniRezultate.aspx>

SDP BiH	100 626	10,14%	11
HDZ 1990	40 125	4,04%	4
BPS	36 873	3,72%	4
SBiH	32 790	3,30%	3
A-SDA	22 334	2,25%	2
NS	15 248	1,54%	1
Laburisti BiH	5 607	0,57%	1
Pozostale komitety	70 632	7,11%	0
RAZEM	992 342	100,00%	98

Wyniki wyborów na Prezydenta i Wiceprezydenta Republiki Serbskiej w 2014 roku⁹

Kandydat	Partia	Głosy	%
Dodik Milorad	SNSD-DNS-SP	303 496	45,398%
Tadić Ognjen	SDS, SNS	296 021	44,28%
Salkić Ramiz	SBiH, SDA, HSP BiH, SBB BiH, DF	24 294	3,63%
Tokić Sejfudin	A-SDA	11 312	1,69%
Jovčić Dragomir	SPP	7 569	1,13%
Suljkanović Enes	SDP BiH	6 809	10,2%
Jerković Josip	HDZ BiH, HSS BiH, HKDU BiH, HSP Herceg-Bosne	6 562	0,98%
Vlajki Emil	PEiSP	3 202	0,48%
Horić Amir	BPS	2 216	0,33%
Stojaković Sanda	KP BiH	959	0,14%
Marković Vladan	nezależny	948	0,14%
Stojanović Milko	nezależny	873	0,13%
Blažanović Ivo	DSI BiH	812	0,12%
Nešković Mladen	nezależny	783	0,12%
Bešić Senad	nezależny	754	0,11%
Palić Samir	SDU BiH	605	0,09%

⁹ *Potvrđeni rezultati općih izbora 2014 godine* [online] izbori.ba, 10 listopada 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://izbori.ba/Potvrdjeni2014/Finalni/PredsjednikRS/Nivo.aspx>

Sedlo Toma	SPiP	582	0,09%
Muharemović Indira	PS	565	0,09%
Čenaj Petrit	nezależny	166	0,03%

Wyniki Wyborów do Zgromadzenia Narodowego Republiki Serbskiej w 2014 roku¹⁰

Partia	Głosy	%	Suma mandatów
SNSD	213 645	32,24%	29
SDS, PUP, SRS, RS	173 742	26,22%	24
DNS, NS, SRS-Budućnost Srpske	61 140	9,23%	8
PDP	48 848	7,37%	7
SDBiH, SDA, HSP BiH, SBB BiH, DF	34 952	5,28%	5
NDP	33 966	5,13%	5
SP	33 692	5,09%	5
Pozostałe komitety	62 583	9,44%	0

Szczegółowy wykaz wyników wyborów do Zgromadzenia Narodowego Republiki Serbskiej 2014 w poszczególnych okręgach wyborczych (Izborna jedinica) – tabele uwzględniają partie, które otrzymały mandaty¹¹

IZBORNA JEDINICA 1

Partia	Głosy	%	Suma mandatów
SNSD – Milorad Dodik	19 104	25,984%	2
SDS/PUP/RADIKALI-SRS RS	15 648	21,283%	2
DNS-NS-SRS	14 887	20,248%	1
DOMOVINA	7 726	10,508%	1
PDP	5 655	7,691%	1
SDP BIH	3 027	4,117%	

¹⁰ Potvrđeni rezultati općih izbora 2014 godine [online] izbori.ba, 10 listopada 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://izbori.ba/Potvrđjeni2014/Finalni/NarodnaSkupstinaRS/ZbirniRezultate.aspx>

¹¹ Potvrđeni rezultati općih izbora 2014 godine [online] izbori.ba, 10 listopada 2014 [Dostęp: 12 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://www.izbori.ba/Potvrđjeni2014/Finalni/NarodnaSkupstinaRS/Default.aspx>

NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	2 980	4,053%	
SOCJALISTIČKA PARTIJA	2 254	3,066%	

IZBORNA JEDINICA 2

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SNSD	30 154	40,855%	3
SDS/PUP/RADIKALI- SRS RS	21 318	28,833%	2
PDP	4 974	6,739%	1
DNS-NS-SRS	4 791	6,491%	1

IZBORNA JEDINICA 3

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SNSD	53 431	37,174%	5
SDS/PUP/RADIKALI- SRS RS	30 128	20,961%	3
DNS-NS-SRS	12 371	8,607%	1
PDP	10 716	7,455%	1
NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	9 806	6,822%	1
SOCJALISTIČKA PARTIJA	8 809	6,129%	1

IZBORNA JEDINICA 4

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SDS/PUP/RADIKALI- SRS RS	11 024	29,594%	2
SNSD – Milorad Dodik	10 166	27,291%	2

IZBORNA JEDINICA 5

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SNSD	18 464	29,132%	2
SDS/PUP/RADIKALI-SRS RS	16 533	26,085%	2
DOMOVINA	6 007	9,478%	1
DNS-NS-SRS	5 005	7,897%	1

IZBORNA JEDINICA 6

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SDS/PUP/RADIKALI-SRS RS	30 933	32,256%	3
SNSD	24 771	25,831%	3
DNS-NS-SRS	9 249	9,645%	1
PDP	8 675	9,046%	1
NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	5 611	5,851%	1

IZBORNA JEDINICA 7

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SNSD	17 688	27,937%	2
SDS/PUP/RADIKALI-SRS RS	15 192	23,955%	2
DOMOVINA	7974	12,595%	1
DNS – NS - SRS	5 248	8,289%	1
PDP	4 590	7,250%	1

IZBORNA JEDINICA 8

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SDS/PUP/RADIKALI-SRS RS	15 540	35,229%	2

SNSD	15 191	34,438%	2
-------------	---------------	----------------	----------

IZBRONA JEDINICA 9

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SNSD	24 696	36,919%	3
SDS/PUP/RADIKALI-SRS RS	17 508	26,173%	2
PDP	5 263	7,868%	1
NDP	4 495	6,720%	1

Skupštine kantona u FBiH¹²

UNSKO-SANSKI KANTON

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SDA	31 525	32,386%	10
A-SDA-KSPP ZAJEDNO ZA USK	16 526	16,977%	6
DEMOKRATSKA FRONTA ŽELJKO KOMŠIĆ	11 212	11 518%	4
SDP	10 550	10,838%	4
SBB	9 490	9,749%	3
LABURISTIČKA STRANKA BIH	5 290	5,434%	2
SPP-DNZ-SP/U	3 141	3,227	1

POSAVSKI KANTON

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
HDZ BiH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE	5 681	32,922%	7
HDZ 1990	5 123	29,688%	7

¹² Potvrđeni rezultati općih izbora 2014 godine [online] izbori.ba, 10 listopada 2014 [Dostęp: 11 maja 2016]. Dostępný w Internecie: <http://izbori.ba/Potvrdjeni2014/Finalni/SkupstineKantone/Default.aspx>

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA			
SDA	2 095	12,141%	3
POSAVSKA STRANKA	1 073	6,218%	1
HSP BIH-DSI	660	3,825%	1
SBB	636	3,686%	1
SDP	523	3,031%	1

TUZLANSKI KANTON

Partia	Głosy	%	Suma mandatów
SDA	68 397	32,229%	13
SDP	29 078	13,702%	6
SBB	26 339	12,411%	5
DEMOKRATSKA FRONTA – ŽELJKO KOMŠIĆ	23 259	10,960%	4
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	17 751	8,364%	3
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	9 415	4,436%	2
BPS – SEFER HALILOVIĆ	9 339	4,401%	2

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

Partia	Głosy	%	Suma mandatów
SDA	46 811	28,603%	11
SBB	32 090	19,608%	8
DEMOKRATSKA FRONTA – ŽELJKO KOMŠIĆ	20 553	12,559%	5
SDP BIH	18 519	11,316%	4

HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE	9763	5,966%	2
A-SDA	9 121	5,573%	2
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	7 267	4,440%	2
BPS – SEFER HALILOVIĆ	6 391	3,905%	1

BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SDA	3 114	22,027%	6
SBB	2 613	18,483%	5
STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	1 207	8,538%	2
SDP BIH	1 191	8,425%	2
DEMOKRATSKA FRONTA – ŽELJKO KOMŠIĆ	957	6,769%	2
STRANKA ZA BOLJE GORAŽDE	896	6,338%	2
BPS – SEFER HALILOVIĆ	828	5,857%	2
NOVI POKRET BIH	805	5,694%	1
STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	677	4,789%	1
LIBERALNA STRANKA – LS BIH	607	4,294%	1
A-SDA	524	3,707%	1

SREDNJOBOSANSKI KANTON

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SDA	28 458	25,695%	8
HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE	25 213	22,765%	8
SBB	12 148	10,969%	4
SDP BIH	12 041	10,872%	4

DEMOKRATSKA FRONTA	9 443	8,526%	3
HDZ 1990 HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA	7 492	6,765%	2
HSP BIH	3 501	3,161%	1

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE	31 910	31,249%	11
SDA	20 610	20,829%	7
HDZ 1990	8 916	9,011%	3
SBB	8 308	8,396%	3
SDP BIH	7 645	7,726%	3
DEMOKRATSKA FRONTA	5 619	5,679%	2
BPS – SEFER HALILOVIĆ	3 646	3,685%	1

ZAPADNO- HERCEGOVAČKI KANTON

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE	19 208	56,564%	14
HDZ 1990	5 117	15,069%	4
HSP BIH-DSI	2 204	6,596%	2
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJTAK	1 906	5,613%	1
HSP DR. ANTE STARČEVIĆ BIH	1 521	4,479%	1
HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	1 108	3,263%	1

KANTON SARAJEVO

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
SDA	52 844	25,016%	10
DEMOKRATSKA FRONTA	36 129	17,103%	7
SBB	35 179	16,653%	7
SDP BIH	19 866	9,404%	4
NAŠA STRANKA	16 271	7,702%	3
BPS – SEFER HALILOVIĆ	10 165	4,812%	2
BOSS – BOSANSKA STRANKA MIRNES AJANOVIĆ	7 920	3,749%	2

LIVANJSKI KANTON

Partia	Glosy	%	Suma mandatów
HDZ BIH, HSS, HKDU BIH, HSP HERCEG BOSNE	9 070	30,567%	9
HDZ 1990	4 497	15,155%	4
SNSD	3 503	11,805%	3
HRVATSKA NEZAVISNA LISTA – HNL	2 287	7,707%	2
SDA	2 144	7,225%	2
NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	1 750	5,898%	2
HSP BIH-HSS STJEPANA RADIĆA	1 646	5,547%	2
SDP SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	1 306	4,401%	1

10 marca 2015r. – Bośnia i Hercegowina przyłącza się do koalicji przeciwko ISIS, przeznaczając na ten cel amunicję do Iraku;

11 marca 2015r. – Ambasador USA w BiH – Maureen Cormack – odwiedza Srebrenicę;

1 kwietnia 2015r. – przyjęcie budżetu kantonu Sarajewo na 2015 rok;

30 kwietnia 2015r. – przyjęcie budżetu BiH na 2015 rok;

13-14 maja 2015r. – Minister Spraw Zagranicznych BiH Igor Crnadak bierze udział w spotkaniu ministrów spraw zagranicznych NATO w Antalya;

4 czerwca 2015r. – potwierdzony zostaje oficjalny plan i program wizyty Angeli Merkel w Bośni i Hercegowinie;

6 czerwca 2015r. – Bakir Izetbegović odbywa spotkanie z brytyjskim premierem – Davidem Cameronem;

16 czerwca 2015r. – według oficjalnych informacji, prezydent Serbii Nikolić nie odbędzie wizyty w Sarajewie;

25 czerwca 2015r. – Szwajcaria podejmuje ostateczną decyzję – przeprowadzona będzie ekstradycja Nasera Oricia do Bośni i Hercegowiny;

25 czerwca 2015r. – Moskwa wspiera ideę referendum w Republice Serbskiej;

6 sierpnia 2015r. – Dyrektor Państwowej Służby Śledczej i Ochronnej (SIPA), Goran Zubac, zostaje zdymisjonowany;

5 września 2015r. – spotkanie Dragana Čovicia z chińskim Prezydentem – Xi Jinpingiem;

7 września 2015r. – Mektić zaprzecza istnieniu obozów szkolących terrorystów na terenie Bośni i Hercegowiny;

10-12 września 2015r. – wizyta Kolindy Grabar-Kitarović w Bośni i Hercegowinie;

20 września 2015r. – Nermin Nikšić wybrany na przewodniczącego Socjaldemokratycznej Partii Bośni i Hercegowiny;

1 października 2015r. – Denis Zvizdić ogłasza, że Bośnia i Hercegowina jest gotowa przyjąć uchodźców;

25 października 2015r. – Izba Reprezentantów Bośni i Hercegowiny przyjmuje ustawę o służbie cywilnej;

5 listopada 2015r. – Dodik nie jest usatysfakcjonowany wizytą Vučića w Sarajewie; według polityka, rząd serbski źle wybrał decydując się na uczynienie z BiH partnera w negocjacjach na temat budowania lepszych relacji w regionie;

28 listopada 2015r. – Denis Zvizdić poinformował z Chin, że podczas swojego spotkania z chińskim Premierem Li Keqiangiem rozmawiał między innymi na temat zwiększenia linii kolejowej Budapeszt – Belgrad do Sarajewa;

9 grudnia 2015r. – w Brukseli odbywa się konferencja poświęcona 20. rocznicy ratyfikowania Układu w Dayton;

10 grudnia 2015r. – ratyfikacja umowy pomiędzy Czarnogórą a Bośnią i Hercegowiną na temat granicy między państwami – region Sutorina pozostaje czarnogórski;

14 grudnia 2015r. – 20 rocznica ratyfikowania w Paryżu Układu z Dayton;

2016

Styczeń 2016r. – bośniacka Krajowa Rada Sądownictwa i Prokuratury zakazuje noszenia symboli religijnych w instytucjach sądowych w całej Bośni i Hercegowinie;

13 stycznia 2016r. – Prezydent Republiki Serbskiej Milorad Dodik ogłosił, że referendum w Republice Serbskiej na temat jurysdykcji odbędzie się w marcu lub kwietniu;

15 stycznia 2016r. – Prezydent Serbii Tomislav Nikolić ogłasza, że jest przeciwny referendum na temat spraw sądowniczych w Republice Serbskiej;

20 stycznia 2016r. – Dragan Čović spotyka się z Ambasadorami państw UE (Wielka Brytania, Niemcy, Włochy, Francja);

1 lutego 2016r. – liczne protesty zorganizowane w dniu Światowego Dnia Hidżabu – skutek decyzji bośniackiej KRSiP;

15 lutego 2016r. – Bośnia i Hercegowina składa wniosek o członkostwo w UE;

11 marca 2016r. – wizyta robocza Ministra Spraw Zagranicznych BiH Igora Crnadaka w Warszawie – spotkanie z polskim MSZ – Witoldem Waszczykowskiem;

13 kwietnia 2016r. – wizyta Kolindy Grabar-Kitarović, Prezydent Chorwacji, w Mostarze – wykład na uniwersytecie;

25 kwietnia 2016r. – spotkanie Bakira Izetbegovicia z Fahrudinem Radončiciem, szefem Porozumienia na Rzecz Lepszej Przyszłości;

6 maja 2016r. – ogłoszenie nowych, lokalnych wyborów na dzień 2 października 2016.¹³ Wybory będą obejmować 78 rad (urzędów) miejskich w Federacji BiH, 57 w Republice Serbskiej, 131 burmistrzów gmin w Bośni i Hercegowinie, 4 Rady Miejskie w Federacji BiH (Bihać – 30 mandatów do obsadzenia, Tuzla – 31 mandatów, Zenica – 31 mandatów, Široki Brijeg – 25 mandatów), 6 zgromadzeń miejskich w Republice Serbskiej (Prijeđor – 31 mandatów, Bijeljina – 31 mandatów, Banja Luka – 31 mandatów, Doboj – 31 mandatów, Zvornik – 31 mandatów, Trebinje – 31 mandatów), 10 burmistrzów miast w Bośni i Hercegowinie, zgromadzenie w Dystrykcie Brčko – 31 mandatów;

7 maja 2016r. – spotkanie Premiera BiH Denisa Zvizdicia z Ambasadorem Islamskiej Republiki Iranu – rozmowy na temat pogłębienia współpracy;

7 maja 2016r. – oficjalne otwarcie meczetu Ferhadija w Banja Luce; Prezydent Republiki Serbskiej Milorad Dodik nie wysłał żadnych przedstawicieli na otwarcie, ponieważ uważa, że tego typu religijne wydarzenia nie powinny być związane z polityką;¹⁴

10 maja 2016r. – Husein Husejnović zapowiada, że będzie kandydował w wyborach na burmistrza Srebrenicy – będzie niezależnym, boszniackim kandydatem; reprezentantem partii serbskich w tych wyborach będzie Mladen Grujić;

---

¹³ *Decision on announcing and administering 2016 local elections* [online] izbori.ba, 6 maja 2016 [Dostęp: 12 maja 2016]. Dostępny w Internecie: http://www.izbori.ba/Lokalni_izbori_2016/Default.aspx?Lang=6

¹⁴ *What Dodik said at the Opening of Ferhadija Meeting?* [online] sarajevotimes.com, 8 maja 2016 [Dostęp: 13 maja 2016]. Dostępny w Internecie: <http://www.sarajevotimes.com/what-dodik-said-at-the-opening-of-ferhadija-mosque/>